

॥ ॐ श्री ॥

શ્રી રણછોડરાયના પરમભક્ત

ખોડાણા નાટકનો ટુંક સાર.

અંક પહેલો.

મંગળાચરણ.

પ્રવેશ રૂલો-રથળ-ડાકોર. ખોડાણાજીનું ઘર, શ્રી રણછોડ-
રાયના પરમભક્ત ખોડાણાજી હરીકિરતન કરતા આવે છે. બાદ ભીક્ષા
બપોળે ચોક દક્ષિણ સાધુનું આવવું ખોડાણાજી તે સાધુને ભીક્ષા આપે
છે. તેટલામાં અચાનક ગંગાપાછનું આવવું. ભીક્ષા આપી તે બદલ
પોતાના ઘણી ખોડાણા સાથે તકરાર. ખોડાણા મૂર્તિપુજનનો પ્રભાવ
તેની સ્ત્રીને કહી સંભાળાવે છે. પણ તે વાત ગંગા તીરસ્કારે છે.
મૂર્તિમાં ઇશ્વરત્વ રહેલું છે. તે વાત ખોટી માની ગંગાપાછ મૂર્તિને
ફેંકી દેવા જાય છે મૂર્તિમાંથી શ્રી કૃષ્ણ પ્રગટ થાય છે. ગભરામ
હરીદ્રીને મરવા જાય છે. હરીદ્રીના મેઢામાંથી અગ્નીની જ્વાળા
નીકળે છે. આશ્ચર્ય.

ટુંકો.

૭૩૫૫૭

સુરત વિધાપીઠ
૪) અધ્યક્ષ
ગુજરાતી કોપીરાઈટ-મંત્રક

પ્રવેશ રળે-રસ્તો-અભિચારી પાખડ વચ્ચેના વિચારમાં આવે છે. તેટલામાં લીલાધરની એક સ્ત્રી સુરજ પોતાની જુવાનીના મદમાં અભિચારીપર મોહિત થાય છે લીલાધર અને તેની બીજી સ્ત્રી મણી આચીતા આવે છે. સુરજ અને મણી વચ્ચે તકનાર. સુરજ પોતાને જાન મેળવવાની ઇચ્છા લીલાધરને ખતાવી અભિચારીને પાને ઘેર લઇ જવા લીલાધરને સમજાવે છે. લીલાધર અભિચારીને પોતાને ઘેર લઇ જાય છે.

પ્રવેશ ૩મે-ઉદયરાજની કચેરી-પુત્ર ન હોવાથી રાજાને યતો સંતાપ પ્રધાન સાંત્વન કરે છે. એટલામાં બોડાણાજી પ્રવેશ કરે છે. બોડાણાને માન મળેલું જોઇ સરદારસીંહ ધ્યાં કરે છે. બોડાણાજી શ્રદ્ધાનો મહીમા કહી સંભળાવે છે. રાજા પોતાને પુત્ર થાય તે માટે પ્રતિજ્ઞા લે છે. સરદારસીંહએ રાખેલી શ્રદ્ધાનું ફળ ને થાય તો શી સમ્મ કરવી તે પુછે છે પોતે હારે તો પોતાનું શીર આપવા કબુલ કરે છે. બોડાણાજી શ્રદ્ધા અફળ થાય તો પોતાનું શીર આપવા બધાય છે. સર્વે બોડાણાને ધન્યવાદ આપે છે.

પ્રવેશ ૪થો-વૈકુંઠધામ રાધાનો સપ્તીઓ સાથે આનંદ બાદ શ્રી કૃષ્ણ પધારી રાધા સાથે પ્રેમવિનોદ કરે છે. કૃષ્ણને લકત બોડાણાનું રમરજુ થાય છે. રાધા બોડાણાની હકીકત જાણી લે છે. કૃષ્ણ લકતની વારે જવા તૈયાર થાય છે. રાધાની હા.

પ્રવેશ ૫મો-ઉદયરાજનો મહેલ. શ્રદ્ધા રાખવાથી રાણીને ગર્ભ રહ્યા તે બદલ આજુબંદ. રાજાને અને સરદારસીંહ વચ્ચે મતભેદ. રાજાનું જવું. રાણીને પુત્ર થાય તો શુભ કરવાનો સંદાનો નિશ્ચય દાયાણીરૂપે કૃષ્ણનું આવતું પ્રભુને દાયાણી સમજી પોતાનું કામ પાર

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાશિટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૭૩૫૮ વર્ગિક

પુસ્તકનું નામ બોડીપુત્ર - રૂંડસીર

વિષય ૫-૧-૨-૩

કરવાના સરદારની આજીજી છેવટે પાંચ ગામની બક્ષીસથી કામ પાર પાડવા સરદાર પાસેથી લખાવી લે છે. બાદ બનેનું જવુ.

પ્રવેશ દોઢા-લીલાધરનું ઘર. મણીની લકિત, તેની ઘાની સ્થિતિમાં પાછળથી બ્રહ્મચારીનું આલોગન મણીનો બ્રહ્મચારીપર તીરસ્કાર બ્રહ્મચારી પોતાની ઇચ્છા પુરી કરવા બદલ સુરજની વીરૂધ્ધ લીલાધરને સમજાવે છે. લીલાધર ખરે માની સુરજની પરીક્ષા કરી ધરમાંથી કાઢી મુકે છે.

પ્રવેશ ઉમો-કૃષ્ણ દાયાણી રૂપે. ઉદયરાજ બેડે ગર્ભ નિષ્કૂળ ગયા સંબંધી વાતચીત કરે છે. વાત સાંભળી સરદાર દાયાણીપર ખુશ થાય છે સરદારસીંહ બોડાણાને શિક્ષા કરવા માટે પકડી લાવવા રાજની આજ્ઞા મારે છે. લાચારીથી રાજ હા પાડે છે. સરદારનો આનંદ.

પ્રવેશ ઉમો-બોડાણાનું ઘર. ગંગાની લકિત. બોડાણાને પકડવા તિરસ્કાર કરતાં સરદારનું આવવું ગંગાનું ગભરાવવું ગંગાપર કુદ્રષ્ટિ બોડાણાનું આવવું, સરદારસીંહ તેને કેદ કરી લઈ જાય છે.

પ્રવેશ હમો-વધ સ્થાન. વિચારગ્રસ્ત ઉદયરાજ બોડાણા અને ગંગા સહિત સરદાર આવે છે. રાજ ઇન્સાફનું કામ દીવાનને સોંપે છે. બોડાણાજીની હાર થઈ છે સરદારસીંહની જીત થઈ છે. દીવાને કહ્યું પોતાની સરત પ્રમાણે બોડાણા વતેવા તૈયાર થયો, સરદારસીંહ બોડાણાનું માથું કાપવા સીપાઇએને ઓરડર કર્યો, કૃષ્ણનું પ્રગટ થવું બ્રહ્મચારી વેશે સરદાર અને કૃષ્ણ વચ્ચે તકરાર. રાધા પુત્રને લઈને આવે છે. અને શ્રી કૃષ્ણનું મુગ સ્વરૂપ પ્રગટ થાય છે.

અંક બીજો.

પ્રવેશ ૧લો—ગામનું પાદર. ગોપલોકાનો વાર્તાલાપ. બોડાણનું આવવું. શ્રી દારિકાનાથને કાલાવાલા કરી પોતાના ગામમાં લાવવા દ્રઢ વિચાર. રાગને પુત્ર થએલો હોવાથી માનતા મુકવા સહ સહિત દારિકા જતાં રસ્તામાં બોડાણનો મેળાપ. બોડાણનો યુવરાજને આશીર્વાદ. રાજા બોડાણને રત્ન જવાહીર સહિત થાળ ભેટ આપે છે. ધન, ભક્તિમાં ઉપાધિરૂપ હોવાથી તેનો ઉપકાર સહિત અસ્વીરકાર તે માળ રાગની આજીજીથી બોડાણ એક બ્રહ્મણને દક્ષિણા તરીકે અપાવે છે. પોતાની સાથે વાહનમાં બેસાડી દારિકા લઈ જવા રાગ વિનંતી કરે છે. બોડાણ પગે ચાલીને જવા ખુશી બતાવે છે. એક ગોવાળની ભકતને પ્રભુ દર્શન માટે આજીજી બોડાણની ભકિતથી પ્રભુ મળે છે એમ સમજીતી આપે છે. ગોપને ખુશી.

પ્રવેશ ૨જો—દારિકાનું મંદિર બોડાણનું આવવું. ૭૦ વર્ષથી ત્રત લઈ પ્રભુ ભકિત કરતા જોઈ ગુગળીઓ શંકાશીલ, બ્રહ્મણોની બોડાણ પાસે ત્રત ઉજવી બ્રહ્મભોજન કરાવવા વિષે માગણી રાજા તરફથી કાલે બ્રહ્મભોજન થશે એવું બોડાણને (મોઢે સાંભળી બ્રહ્મણોની ખુશી, બોડાણની ભકિતથી પ્રસન્ન થઈ સાક્ષાત્ પ્રભુ દર્શન ઇચ્છાનુસાર માગી લેવા પ્રભુનું બોડાણને કહેવું. પોતાની વ્રદાવસ્થા થવાથી સેવા નિમિત્તે દારિકા સુધી નહિ આવી શકાય માટે પ્રભુને રોકેર પધારવાની માગણી. પ્રભુજી બીજી વખત બોડાણ

આવે ત્યારે ઝહેલ લેતા આવે અને તેમની સાથે ડોકર જવાની કબુલાત. આનંદ સાથે બોડાણાનું જવું.

પ્રવેશ ઉળે-લીલાધરનું ઘર. લીલાધર સુરજને ધિક્કારતો પ્રવેશે છે. મણી સાથે સુરજના ચરિત્ર સંબંધી વાતચીત. મણીની લલિત બોધ લીલાધરનું શંકાશીલ થવું તેને માનસિક પુનઃ કરવાનું કહે છે. અહમચારીની વર્તણૂક માટે મણી સાથે વાતચીત. અંતે અહમચારી હુચ્ચો છે એવા દરાવપર આવવું. ને પોકળ પકડાય તે નાક કાન કાપી લઇ વિદાય કરવાનો દ્રઢ નિશ્ચય. બંનેનું પોકળ બતાવવા મણીની કબુલાત. લીલાધરનું ઘરમાં સંતાઇ રહેવું અહમચારીનું આવવું. પ્રેમની માગણી મણીએ કરેલી બનાવટ. લીલાધરનું આવવું અહમચારીની ફરજતી.

પ્રવેશ ઇથો-નગરનું પાદર. બોડાણાનું લલિત કરતાં આવવું. ત્યાં સરદારને સપ' ંશ. બોડાણાની આજીજીથી શ્રી કૃષ્ણ કરેલો સરદારનો બચાવ. બોડાણાને સરદાર વચ્ચે તકરાર. સરદાર બોડાણાને મારવા જતાં વૃક્ષમાંથી શ્રી કૃષ્ણનું પ્રગટ થવું.

પ્રવેશ પમો-ગંગાનું ઘર. બોડાણાએ દ્વરિકામાં બનેલી ખીના સંબંધી ગંગા સાથે વાતચીત. કૃષ્ણ પ્રભુએ ડોકર આવવા આપેલું વચન.

પ્રવેશ ફો-ગામનો ચોરો. બોડાણાએ પટેલ પાસે કરેલી ઝહેલની માગણી. અંતે પટેલોની આપત્તા માટે કબુલાત. ઝહેલ લઇ જાય છે.

પ્રવેશ ૭મો-સુરજનું ઘર. નાક કાન કાપેલા અહચારીનું સ્ત્રી વેશે સુરજને ત્યાં આવવું. શોધવા નીકળેલા લીલાધરનું આવવું. અહચારીનું સંતાપ જવું. મણી અહચારીને શોધી કાઢે છે. લીલાધરનો સુરજનો બદચાલ માટે હપકો. સુરજ પશ્ચાતાપ કરે છે. અહચારીને રમ આપવી. તણે જણવું જાત્રાએ નીકળવું.

પ્રવેશ ૮મો-દ્વારિકાનું મંદિર. મિષ્ટાન્ન જમેલા બ્રાહ્મણોની ખુશાલી બોડાણાનું આગમન. દ્વાર બંધ બેઠેને દિલગીરી. ભકિતના પ્રભાવથી દરવાજાને ખુલ્લી જાય છે. કૃષ્ણનું પ્રગટ થઈ બોડાણા સાથે બહેલમાં બેસીને જવું.

અંક ત્રીજો.

પ્રવેશ ૧લો-શિવાજીની કચેરી. કૃષ્ણ પરમાત્માના ગુમથવા બહલ ગુગળાઓની ફરીઆદ. ગુગળાઓને આશ્વાસન આપતાં રાજાનું શોધ માટે નીકળવું.

પ્રવેશ ૨જો-રસ્તો. અહચારીનો અફસોસ. કપડી સરદારને પશ્ચાતાપ. બોડાણાનું ખુન કરવા સંબંધી અહચારીને સરદારની ઉશ્કેરણી. બોડાણાની ખોળ માટે શિવાજીના સરદારનું આવવું. તપાસ મેળવી ચાલ્યા જવું. અહચારીનું બોડાણાને હાર મારવા જવું. સરદારનું ગંગા પાસે જવું.

પ્રવેશ ૩જો-પાદર. કૃષ્ણ પરમાત્માનું બહેલ સહિત ગામને પાદરે આવી લાગવું. બોડાણાનું આશ્ચર્ય થવું. શ્રી કૃષ્ણ બોડાણાને

લીમડાનું દાતણ આપે છે. તે મીઠું લાગવાથી શંકરનીલ થાય છે. તે જગાનું મહાત્મ્ય સાચવવાને માટે જહેલમાંથી ઉતરી તે જગાએ પરમાત્માનાં પગલાં કરવાં સંબંધી વિનંતી. પરમાત્માએ ભકતની ઇચ્છા પૂર્ણ કરવી. ડોકરમાં ગુપ્ત રહેવા માટે શ્રી કૃષ્ણની બે ડાણા સાથે વાતચીત ગોમતીમાં સંતાવાનો ઠરાવ પ્રભુ દર્શન માટે ગોપનું સાહસ. પ્રભુના ચતુર્ભુજ દર્શન.

૨૦-સૌ.

પ્રવેશ ૪થો-રસ્તો. બોડાણા ધ્યાનસ્થ સ્થિતિમાં બ્રહ્મચારીએ બોડાણાનું ખુન કરવા આવવું. બોડાણાને પોતાનો ઉપકાર માનતો જોઇ બ્રહ્મચારીએ નમી પડવું. બોડાણાને પોતાના ગુરૂ તરીકે માનવા, ખાદ્ય સરદારને પકડવા માટે બ્રહ્મચારીનું જવું, લીલાધર સુરજ નથા મણીનું આવવું. એકાએક ભકત બોડાણાનો મેળાપ સત્ય રસ્તો જતાવી બોડાણાનું જવું.

પ્રવેશ પમો-ગંગાનું ઘર. ગંગા પ્રભુ પ્રાર્થના કરે છે. ખાદ્ય સરદારનું અચાનક આવવું. ગંગાને પોતાની કરવા સરદારની માગણી અને ગંગાનો તિરસ્કાર. અળાત્કાર કરવા જતાં બ્રહ્મચારીનું આવવું. ખંતેની તકરાર. અંતે બ્રહ્મચારીના હાથે સરદારનું ખુન.

પ્રવેશ ૬ઠો-રણસંગ્રામ. ઉદયરાજ પોતાના માણસોને ઉશ્કેરવા બદલ વાતચીત. યુવરાજનું આવવું. આળસેન્ય તૈયાર કરવા બદલ પિતાની આજ્ઞા.

દ્રા-સફર-ગોમતીનો દેખાવ--શિવાજીનું આવવું. વદવિવાદ અંતે યુદ્ધ. બોડાણાનું અચાનક આવવું. ગુગળીએ બોડાણાને ખાણ મારવું. બોડાણાનું મૃત્યુ. શ્રી કૃષ્ણનું ગોમતીમાંથી નીકળવું. શિવા-

છએ પોતાની ભૂક્ષની ક્ષમા માંગવી. ગંગાએ પૂજન માટે આવવું.
 સ્વામીનું મૃત્યુ જોઈ મૂર્છા. ગંગાને શ્રી કૃષ્ણએ આપેલું આશ્વાસન.
 કૃષ્ણ પ્રભુને દ્વારકા લઈ જવા ગુગળાઓની આજીજી. તે માટે શ્રી
 કૃષ્ણે કરેલો અસ્વીકાર. દ્વારિકાનો મહીમા રહેવા માટે અને ગુગળા-
 ઓના પોષણ માટે શ્રી કૃષ્ણે સાવિત્રી વાવમાંથી પોતાની મૂર્તિ
 નીકળશે અને જગાનો મહીમા રહેશે તે માટે સમજાવી. બાર માસ
 પોષણ કરવાને ગુગળાઓને પોતાના ભારોભાર સુવર્ણ આપવાની
 કલ્પલાત. કૃષ્ણ પરમાત્માનું તોળાવા માટે ત્રાજવામાં બેસવું. ગંગા-
 બાદએ પોતાની વાળીપર પોતાનું પુણ્ય મુકી તોળાવું. વાળીનું વજન
 વધવું. ગુગળાઓની નિરાશ ધન ધન ગંગાબાદની વાળી.
 સવાવાલ થયા વનમાળી, બોડાણાનું પુત્ર સજીવન થવું દ્વા-સદ્ગર.
 રણછોડજીની મૂર્તિની સ્થાપના. ઈંદ્ર, શંદ્ર, બ્રહ્મા વગેરે દેવોનું
 આગમન. આર્શિવાદ.

બોડાણના બેલમાં આવતા પાત્રોના નામ.

—૩૦૬—

કૃષ્ણ મહારાજ...	...	...	...	શ્રી દ્વારીકાનાથ.
ભક્તરાજ બોડાણ...	...	...	...	શ્રી ખાખરીઆનો એક ગરાસીઆ.
ઉદયરાજ...	...	...	...	દંકપુરનો રાજા.
સરદાર...	...	...	...	ઉદયસીંહનો.
દિવંદ્રશી...	...	...	...	ઉદયરાજનો દીવાન.
ઉત્તમસિંહ...	...	...	...	ઉદયરાજનો પુત્ર
લીલાધર...	...	...	...	એક વાણીઆ
અન્નચારી...	...	...	...	દંકરૂપીનો શીષ્ય.
શીવાજી...	...	...	...	દ્વારીકાનો રાજા

—૩૩૦૬૬—

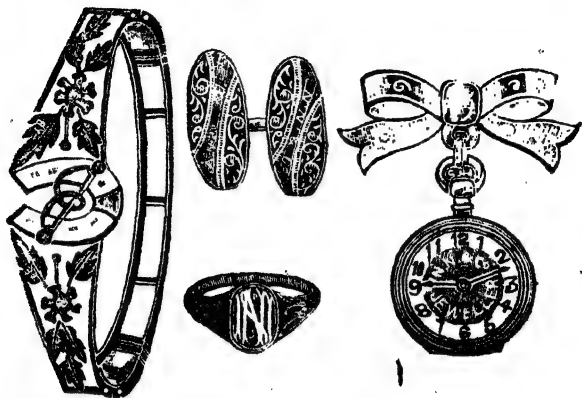
શ્રી પાત્રોના નામ.

—૩૦૬—

ગંગા...	...	...	...	બોડાણની સ્ત્રી.
રાધાજી...	...	...	...	કૃષ્ણભગવાનની વીમુત્તી,
મુરજ, મણી...	...	...	...	લીલાધરની સ્ત્રીઆ.

એ શિવાય ગુગળીઆ, દરઆરીઆ, કંચનીઆ, ગોવાળીઆ,
પટેલીઆ, મારાઆ વીગેર,

સોના ચાંદીના દાગીના ખરીદવાની
ભરોસાદાર દુકાન.

શા. નરોત્તમદાસ નગીનદાસની કુંઠ

હરેક જાતના સોના ચાંદીના દાગીના ખવનાર તથા
વેચનાર તેમજ હરેક જાતના નવા ઘડીયાલો તથા તેને
લગતો હરેક જાતનો સામાન વેચનાર તેમજ
જુના ઘડીયાલો દુરસ્ત કરનાર.

એક વખત પધારી ખાત્રી કરવા વિનંતી છે.

ડે. ખરાનપુરી ભાગળ—સુરત.

॥ ॐ श्री ॥

શ્રી રણછોડરાયના પરમભક્ત

બોડાણા નાટકના ગાયનો.

અંક પહેલો.

સ્તુતિ—

૧

દ્વારા નાથ વિધન હર;

હર તું પદ પ્રણામ શીશ સ્વીકાર;

આદ્ય નિરંજન, ભવ ભય ભંજન.

દ્વારા.

દર્ધાની મધ્ય ડુબતી નાવ;

જ્ઞાની સુકાની સાથ નિગમ પંથ;

નગમ નાથ પાર તું તાર.

દ્વારા.

બાળાઓ—

૨

ભલી ભક્તિની માળ, મણી માણેક ને માળ,

સને સકળ સજન, અમુલ ભુવણ એ.

ભલી.

ધારી માળા પ્રહ્લાદજીએ, કરી રહાય નરસિંહજીએ;

પ્રિત ધરી ધરીએ.

ભલી.

ધન્ય છે દ્રુવરાજ, શુકમાં અમળ છે આજ,
લકિત મોતીને હંસ ચરજે.

જનની જણે તો જણ દાઆતા કે શુરજન,
નહિ તો રહે વાંઝણી નુર ના ગુમાવ જન.

ધન્ય છે ગંગા માતા,
વાળીમાં શ્રી શામ તોળાતા,
લકિત ભુવણ સજજે.

ભલી.

ખોડાણો—

૩

છબી તહારી વાહારે અંતર પટમાં,
લાવી ઘટમાં વિશ્વ વિહારી મનમાં,
રહેા વીરાજી તનમાં.

છબી.

ધરી છે માણી મય માળા, સોહે છે સુંદર વનમાળા,
લગની કનૈયાથી લાગી જગમાં, ।

રહ્યા વ્યાપી ઘટ ઘટમાં.

છબી.

જડયાં છે એ રતન મનોહર,

વેસર ખાણુ સુંદર કર.

લગની...છબી.

સુરજ—

૪

જેવી ખીલી મધુર કુલવાડી, યુવા મસ્ત ગોરડી,
અંગ ઉમંગ રંમ રસધારી, વસંતની વેલડી.

આવે રતુરાજ,

આવો રસરાજ,

કસે કસ કંચુકીની, રતન રસ ઝારી,
જમર મધુકર મધુરવ, અનંગ ઉપાસી,
પિયુષ ભર આંખડી.

જેવી.

મુરજ, બ્રહ્મ— પ

રસ લૂટેા રસીલા રંગ માણેા મોજલા,
ગારી જોખન કળી આ રસમાતી,
(૨૫) મારા મનની વેરણુ કળી થાતી,
પવન હાળું, હું પાલવે આ,
બ્રહ્મચારીને એનારે ખાના,
વાહ બ્રહ્મચારી, બગ ધ્યાન ધારી,
વાહ લટકાળી, વાહ ચટકાળી,
કંઈ કામણુ કીધું ભારી,
ખાજો લોજો બ્રહ્મચારી.

રસ.

મણી-લીલા-મુરજ-બ્રહ્મ- ૬

ચાલો મારા લીલા મુજણુ, વારી હું જાઉં પ્રાણુ,
હું તારો વેચાણુ. આલો.
સતિ કેકે જેવી નાર, મળી મારો બેડા પાર,
મળજો સૌને આવી નાર.
બની હું તો ભકતાણી, ભજવાને સારંમ પ્રાણી,
મતી ગતી મેં તો જાણી, છાનાંમાનાં રહેા થાણી.
એક મોટો ગદધો ને, એક નાની સરખી થોડી,

હું તારો પ્યારો ને તું મારી પ્યારી,
જને અનાડી શું માંડી લવારી.

ચાલો.

કંચનીયો—

૭

ધધ પપ ગમપ ગમરે સાસા,
રેરે ગમ પપ ગમ રેરે સાસા,
પપ સાસા રેરે સાગમ રેરે સા,
ગમપ ગમરે સાસા સાનીધપ,
મપની ધપપ મપ ગમરેસા....

ઝોડાણો—

૮

તારી ધીરે ગાડી હાંકેરે, મેરામણુ ગાડીવાળા.
તારી મજરે ગાડી હાંકેરે, મેરામણુ ગાડીવાળા.
બોડા છુટયા થાનસે પીછે પડી પોઠાર,
દસ દરવાજા બંધ હુવા તોળી, નીકળ ગયા અસવાર-તારી.
ગંગા કીનારે ધર કરી, અને નહાવો નિર્મળ નીર,
આખ્યા વિના શું પામીએરે તે કહી ગયા દાસ કળીર-તારી.

સખીઓ—

૯

જુલે જુલોરે રાધેમણી, માણેક જડીયલ હીંડાળે,
વૃષભાનુ તનયા તમ જુલે કોટી શશી રહ્યા ઉગીરે જુલે.
કર કંકણુ કલર વકરી, ક્ષેમતાને શોધળે,
નયન બ્રહ્મી વકથી, રનેહ અમૃત રેલવળે,

કર પદલવ કમળ પસારી પ્રેમને પ્રકાશાને,
 નખ કાન થકી લુને ખણી, મહા ભવને રીઝાવજો.
 કોટી કંઠર્ય રૂપ વાણ રાધે અનુપ,
 કૃષ્ણ તેજ આપ રૂપ રમણી.

સખીઓ-રાધા— ૧૦

હારે શાણી ચાલો મુરંગી સહેલી પ્રેમ રસ રેલી,
 શામ રંગીની વાત જોઈ બેઠી આ બેની નવેલી પ્રેમ ઘેલી.
 સખીઓ હું હારી, હું હારી, હું હારી, મને ન સતાવો બસ જાઓ,
 નેહ શ્રીનાથજીને નયને નચાવો, અન્નપ્રયાં બની શું બનાવો,
 બોલીને બોલી શું બાળો બજેલીને બઈ નહી શરમાઓ,
 ગઈ સૌ જાણી સખીઓ, મનની વાત,
 પુલકે ઘાટ મળશે નાથ ભેદ ન ભાંખતી લોખી ગોરી. હારે.

રાધા-કૃષ્ણ— ૧૧

માના ઘેલા મને સતાવો નહિ સલુણા,
 ગોરી ગુણ ધામ, તને હઠ નામ,
 વારે વાણ રસીલા રીસાળા છેગાળા
 મુંદીર શામ—

કાના.

ગીરીવર ધાર, વારૂ પ્રિતિ પ્રાણુ,
 શામ ઘનશામ, હૃદય આરામ.

જાણી જુઠી પ્રભુ પ્રીત, ચોરી ખોતા નવનીત.

બળી એવી તમ પ્રીત.

માહું ના લગાડો પ્રાણુ. આધાર.

હરી સાથે લ્યો દાસીને નામી વીનવતી

વાહ વાહ વાહ—

ગોરી.

કૃષ્ણ ઉર્ફે દામાણી— ૧૨

ચમકત તન લટક ચટક મટકથી ચાલ ચાલી,
રમક ઝમક પ્યારી.

મહન કમળ મગન ચાર ફરતી ધરતી એળે શૃંગાર,
મહન અમન જોખન ઝલક ઉમંગ રંગત જામી.

જોઈ આ આકૃતિ રતિનો પતિ જાન ભુલે,
જોતાંની સાથે શીવ પ્રદ્ધાનું મનડું ડુલે.

તો તે પામરનું શું ગળું કે પરખશે મુખને,
ફસાવું ફંદાગાં મુરખને મનથી શું પુલે.

દામાણી-સરદાર— ૧૩

વાહરે શાણુ સરદાર છો.

રંગે રમી રસ રાજજો.

લોખીને કાલી ના જાણજો,

કામકામ આપ નહકી સમજજો,

પ્રાણુદોર હાથ તું પ્યારી સમજજો.

ચિન્તા ઉર લેશ ના લાવજો,

વિશ્વાસે નાવ પાર તારજો.

વાહરે.

મણી—

૧૪

ચરણ અમીની હું તો ખ્યાસીરે—દાસી.
 હું તારી ભક્તિની ખ્યાસી—
 વા બળવીરા ગીરધર લાલા,
 હૃદય કમળ નીત રહેજો પ્રકાસીરે—દાસી.
 દેવ દયાળા, રસિક રૂપાળા,
 તન મન ધન તમ ચરણ ઉપાસીરે—દાસી.

બ્રહ્મ-મણી—

૧૫

રસ ભસ યૌવનની ખીલી પુલવાડી,
 મહીં કુમુદ બુદ્ધે બુલાવ.
 તારી મીઠી મીઠી માયા મહીં લપટાવ.
 દેની મોઘા મોઝું પ્રેમદાન કરી લાવ. મહીં.
 માયા જેવું રૂપ તારું બ્રહ્મ સમીપે આવ,
 થાશે પાવન પ્રેમ પસાવી આલિંગન દેખાવ. મહીં.
 વાહ લોખા બ્રહ્મચારી ભાઈ,
 સારી તમે શોધી આ સગાઈ.
 જોગટા સંસારીના વેવાઈ ?
 ઠીક કરવા માંડી આ ઠગાઈ, ચાલ હટ.
 છેક આમ વચન બાણ, ઘટે ન પ્રિય પ્રાણ,
 શુધ બુધ ત્યાગી તારી માયા મને લાગી,
 જુઠી દુનિયા દેને ત્યાગી, થઈને વેરાગી,

ફર જા લકંગા, કામી પ્રપંચી તું અંધા,
ચૂપરે ગદ્દાના ગદ્દા ધિકક જા જા. વાહ.

સુરજ—

૧૬

લલિત આ ચંદ્રવદન લટકાળી ચાલપર મોહી રહ્યા પ્રહ્લયારી,
છળીલી નવ જોખન નારી, કામીની કામણ કરનારી—લલિત.
ગુલાળી ગાલ, ચંદ્રસમ ભાલ,
અધરથી અમૃતરસ છલકાય, જોખનની કુલવાડી ઉભરાય—લલિત.

લીલા-મણી-સુરજ-પ્રહ્લ- ૧૭

દુરથા કઠંગી કુછંદી અવિચારી નાર,
શરમ શરમ મને હજાર ભાન હું ભૂલી,
ભૂલી ગમાર, પીયુ ખ્યાર (૨)— દુરથા.
વાહ જાણ રચાર્ધ આ મૈ માનતી,
નકટ તું ટળ જા, નિર્લજ તું મરજા—દુરથા.

ગંગાખાદ—

૧૮

સ્વામી સંભાળોરે, હે કૃષ્ણ કૃપાળા,
શરણે લેજે અનાથોના નાથ પતિ મારા,
કારણ કષણ વિધન વીહારણ છે રાધે ખ્યારા, સ્વામી.
લડલડ ગીરી ગીરી હવ પ્રજગતો, હરણાં પામે ત્રાસ,
હર સાંધે છે પારધી, જીવનની નહિ આશ,
આવો વારે બળવીર, ક્રુપક મુતાના પૂર્વાં ચીર. સ્વામી.

બોહાણો—

૧૬

શીદ બળી જતોરે પતંગ જીવે દીવે પડી,
 તજી મોહ માયાને જાજ શામ— શીદ.
 સગાંને સંબંધીરે, સાથ નહિ કરશે કદી,
 ફાળ જવ લરે ઠાપી કામ પાપીયા પોકારેરે
 પુન્ય કંઈ ના કર્યુંરે.
 પછી પસ્તાતો પામર પ્રાણ પોક પાડી રૂવેરે,
 હવે પ્રભુને લજીરે—

બોહાણો—

૨૦

આવો ગરૂડ ચઢીને નંદલાહારે પારધી પુઠે પડ્યો છે જ હોજી
 રે-રે-હીરણ્યકશ્યપને હીરણ્યક, અમુર હતા ચંડાળ,
 હણીયા લકત પ્રહ્લાદને કાજરે— પારધી
 રે-રે-કુંભકરણ્ય રાવણ વળી, રોજ્યા રણ મોઝાર
 આજ્યું રાજ્ય વિભીષણ તાજરે— પારધી,
 રે-રે-કાચળને વળી કાચબો નીકળ્યાં જળની બહાર,
 હવે લાગ્યોને રેલી જળ ધારરે— પારધી.

અંક બીજો.

ગોવાળો—

૨૧

હોજી ગોવાળભા, રમીયે જમીયે રૂપલા ધામમાં,
 ભજનના ખુબ ભાજન ભરીયે, ખુબ પીએ નંદનો લાલો રીઝવીયે,
 બેઠ હાં ભકતોની બલીહારી, મોહીરહ્યા મોટા મુનીવર ભઈરે,
 મોડાણોને ગંગામાતા સૂત આપ્યો, રાજા ઉદય મહારાજને—
 હોજી ગોવાળભા.

મોડાણો—

૨૨

અખિલ જગે અવિનાશી, લીલા વિલસે માલતી,
 કણુ કણુમાં વિભૂતિ વરસતી સરસી ફાલતી,
 દ્વારામતીના ગિરધરની પુરણ પ્રીતી નટવરની,
 મુગાનેય વાચા આપી શીખવે પાકો નિગમોના,
 લંગડાઓ આદ્રિ ઓળંગે ગાતા ગાનેા વિભુ વરના,
 ભક્તિ ભકતોને પાળતી. અખિલ.

મોડાણો—

૨૩

મહીમા વિભુની ભક્તિનો લેની તું પીછાની,
 ભવરણ માહે શાન્તિદા સુખ વિશ્રામી— મહી.
 પ્રદહાદની વારે અવિનાશી, વિચર્યા વિનતી માની.
 બીડભજનને ના હુરિજનોની બીડ અજાણી. મહી.

ગજેન્દ્રને લીધો ઉદારી, પલમાં પ્રેમ પ્રમાણી,
દુઃખીઆના બેઠી, ભક્તિની ભાળી એધાણી. મહી.

આરતી-બધા-

૨૪

જય સગુણ નીરગુણ કૃષ્ણરૂપ અનુપ ભુપ શીરોમણી,
કરી કંસ આદીક પ્રચંડની શિયર પ્રબલ ખલ ભુજ ખલહારી.
અવતાર નર સંસાર ભાર વીલાંજી દારણુ દુઃખ દેહ,
જય પ્રણતપાલ દયાલ પ્રભુ સંયુકર શક્તિ નમામી હય,
જો નાથ કરી કરુણા વીલો કહું ત્રીવીધ દુઃખ તીંહી નીર વહે,
ભવખેદ છેઠન દક્ષ હમ કહે રક્ષ કૃષ્ણ નમામી હય-જય.

બોડાણો-કૃષ્ણ—

૨૫

રે દરશ દો પ્રેમ પ્રસારી મુરારી,
આધાર તારો મને ભારીરે. રે દરશ દો
સંસાર અસારીયામાં આશરો તમારો,
કરમ ભરમ રાખ મારીરે રે દરશ દો.
શાખી.

ભકતાધીન હું ભકતની, સત્વર ચડતો વાર,
ભવ બંધન છેદી બધાં, રાખું શરણ મોઝાર,

કૃષ્ણ-બોડાણો—

૨૬

ભકત તને ઉચાટ, તને ગભરાટ, વિચારો વાલ,
આશે ધાર્યું સાક્ષાત, થઈ નિરાંત મન કરો શાંત,

લાવું વેલ તમ માટ, આ વસમી વાટ, જગતના તાત,
 બેઠું નહિં દિનરાત, મારી સંગાત, પ્રભુ સાક્ષાત,
 પ્રણામ પ્રણામ છે રામ રામ.

માણી—

૨૭

ચિદ્ધન આતમ છે રહ્યામાં અખંડ આનંદ સાથ,
 શું શોધે જંગલ દધિ તટમાં, હંસા બુલતો વાટ.

અત્ર તત્ર સર્વત્રજ સરખો,

જ્ઞાન જ્યોતિથી જ્યોતિ નીરખો,

તન મન ધન સૌ અર્પણ કરતા,

પ્રગટ થાય સાક્ષાત.

ચિદ્ધન.

લીલા-પ્રહ્લ-માણી— ૨૮

જા ગદ્દા ઘરની બાર ખૂલાર

કર માફ બાપ હું પાપ ભાર— જા ગદ્દા.

ફટ છે કપટ કારી, પાંખડી વેષધારી,

મુરજની શીખે હું બુદ્ધ્યો છું પ્રહ્લચારી,

મર મોટા મોઘા, તેં ધુળ જાતે ઘાલી,

બુદ્ધ્યો ભાઈ ખડેન,

રે જા જા જા,

પાયે પડું સુકા લીલા બાપ,

લે ભાત સાત આઠ.

જા ગદ્દા.

ખોડાણો—

૨૯

હરિ આના પ્રાણને જતો બચાવો,

કૃપાનાથ કરુણા લાવો.

હરિ.

તું ન ઉગારે તેને કોણ તારે, એ દુનિયાને હાવો,

કેંક જનોને જીવ દાન આપી, કીધાં સજીવન પાછાં,

હાળી અમીની દ્રષ્ટિ દુઃખીની વારે વહેલા આવો. હરિ.

ગંગા, ખડાણો—

૩૦

કરશે ગિરધારી સાથરે,

બલે જાઉં ભાગવા,

પ્રભુ કમલવદન ઘનશ્યામ, તણું કામ ધરી હામ, બળવું હું કરશે.

જન મન લોલીના સાચવજો,

લઈને પતિ વહેલા વળજો,

વિચરૂ લેવાને ંહેલ, તમે સેવા કરજો,

ધરની ચિન્તા દો મેલી,

આ ચાલી વેલી વેલી.

કરશે.

સુરજ—

૩૧

જોખન જીવેરે, (૨) પ્રેમ જીલે, અણ મુલે,

કોઈ રસિયાના નેન જોઈ ખુલે,

મીઠી મનહારી મુખ કાન્તી કે જોઈ લાલ,

મલકેરે, (૨) કામી મનમાંને મનમાં,

ચાલ મારી લટકાળી, ભાળી બુલે.

જોખન.

લીલા-મણી-સુરજ— ૩૨

પડે ના પાપીના પોખાર,
જગત જનનો અંતે ફીટકાર,
વિષય મતિ નવ રતિ ફળ દાતાર.
હું ભુલી પ્રીતમ ખ્યારા, સ્ત્રી ધર્મ મર્મના ખ્યાલ,
ઠોકરથી સુધરે દુનિયા, માફી તુજને છે હાલ, હાલ, હાલ. પડે.

ખોડાણો— ૩૩

વિભુવર નિંદલડી દો વિસારી,
મહા પ્રમત્ને વેલ મળીઆ, આશ હવે હરિ તારી-વિભુ.

સાખી.

આશા આપી ભકતને, સોંપી દુસ્કર કાજ,
લીધ પરીક્ષા દાસની, રાખ હવે મુજ લાજ— વિભુ.

સાખી.

ધ્રુવની હાંક સુણી ઉઠયા, લક્ષ્મિની તણ સોડ,
પામર પંખી ટળવળે, પુરો મનના કોડ— વિભુ.

સાખી.

જાગો જાગો આજશુ, શ્રમિત થયા મહારાજ
શ્રમના દીન હવે આવશે, તો કયમ શરજે કાજ—વિભુ.

અંક ત્રીજો.

—૩૦૬—

નાચનારીઓ—

૩૪

રંગમે કયસે હોરી ખેલુંગી, સાંવરીયે સંગ,
 ઘોખી ઘોવે મયલે સયલે, ઘોળનનીયાકે સંગ,
 ફીસ પાપીફી નજર લગી, મેરી ચોલી હોગઈ તંગ, રંગ
 મેરા શાહર મુસ્ત મીલા હય, રોજ પીવે હય ભંગ,
 હાય જવાંની હો ગઈ ગારત, પાની હો ગયા અંગ. રંગ

બ્રહ્મચારી—

૩૫

ગાજી ધુળધાણી થઈ, નિષ્કળ નીવડી આશા,
 અરેરે ઉદાસી આશા હાય, હાય, હાય, હાય,
 મનુષ્ય તરંગ રચે, અટવાય અધવચે હાય, હાય, હાય,
 મનકું બાળે તન પ્રગળે, ત્રિપદ અકાળે હાય, હાય, હાય.

ગોવાળ—

૩૬

ઝેણી ઝેણી મોરલીયો વાગે છે,
 ઈનો નાદ ગગનમાં ગાળે છે— ઝેણી ઝેણી.
 વાલા વરણાગી ઉલા, જમનાની તારે,
 સુણીને નાદ ગાયો ભાગે છે— ઝેણી ઝેણી.

ખોડાણો-

૩૭

તારી સાંવરી મુશ્ત મનહરણી,
ગણતાં તપ ગુણના ગણાય,
જીભે ન વરણાય.

સેવક સુખકરણી— તારી.

આશ પૂર્ણ થઈ તુજ ઉપકારે,
આ સંસારે ભગતી તારે
ભકત દેવ મન મોહ પમાડે
ગુણીજન ગુણ પ્રાય— તારી.

ખોડાણો—

૩૮

સ્વર્ગ જેવું ધામ આતો, ડંકપુર આનંદકારી,
પુણ્યની દીપમાળ ભાળી, પાપના ક્ષયે વિકારી,
મીઠું યુનીત પાવનકરી, પાણી ભરીશું ગોમતી,
પાપી માનવ સ્નાન કરીને, પાપ તજે ભવ ભારકારી,
જય સદા રણુછોડણી જ્યાં સદા ઉચરાય છે,
કાળ ઝડપ ના વાગે ભાઈ, મહીમા એવો છે ભારી—સ્વર્ગ

સાખી.

વસ્ત્ર તજે જન જીર્ણ જે સજવા નવીન ચાપ
 જીવ શરીર જીતું તજી નવીન શરીરમાં જાય. કાયા.
 કાયા વાહણી છાંયારે, જીવડા શોક શીદને કરીએ,
 સમજે માનવ કાયા મારી, કાયા કુંભપર મમતા તારી,
 મૃજજળ ભરીયું માંહે ભારી, પ્યાસ ન છીપવા વારી,
 ધીરજ ધરી શોકને પરહરીએ.

સગનસરાનો શણગાર તે શું

ખરા રજવાડી જરીના ફેસો.

વરરાજને પહેરવાના ખરા તેમજ ખોટા લખ્યાનાં
જામા જોધપુરી તેમજ રજવાડી મંડીલો, ખરી અને ખોટી
પાઘડીઓ તાસનાં ફેંટા. ફેન્સીકટનાં સીરપેચ તથા પીપા
અને ખદલાની કચલી વીગેરે જથાખંધ તથા છુટક બનાવન
વેચનાર અને લાડે આપનાર,

હુકાન સ્ટેશન રોડ
તાર હોશીસ પાસે
બેંગમપુરા.

જીવનભાઈ નારણદાર
બાપરીઆ શેરી—સુરત

તા. ૦ કઃ--ઉપર લખેલો દરેક જાતનો માત્ર ઓડર મુજબ
તાકીદે બનાવી આપીશું

